Rok V. Nr. 127.

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą od wiersza drobnego (petit) . . . . po 8 centów za każde następne . . „ 5 „

Wychodzi w Krakowie 4 razy w tygodniu w dniu przedstawienia teatralnego.

AFISZ TEATRALNY.

Rok 1876.

Cena prenumerat, miesięcznej 50 cen. Numer pojedynczy kosztuje 5 cent

Prenumeratę przyjmują: Administracya *Czasu*, przy ulicy Różannej Nr. 413 i Kasa Teatralna.

Kraków 1 czerwca.

W Sobotę po raz pierwszy danym będzie dramat ludowy w 5 aktach uwieńczony nagrodą konkursową w b. r. napisany przez W. L. Anczyca p. t. **Emigracya chłopska**.

* * *

Licznie zebrała się publiczność na wtorkowe przedstawienie złożone z komedyi Fredry: „Damy i Huzary,“ która odegraną została z wielkiem humorem przez artystów i obrazka dramatycznego „Adelajda,“ dającego pole do popisu dla p. Rychtera w roli Bethowena. Artysta wywiązał się z tej roli znakomicie. W „Damach i Huzarach“ rolę Anieli p. Sławska oddała z talentem i miarą.

* * *

Dowiadujemy się, że między wieloma utworami, które mają się ukazać na scenie letniego teatru, ma być daną także komedya, która w zeszłym roku niesłychanie miała w Paryżu powodzenie: „Proces Vauradieux.“ Z tłumaczeń będzie także wznowioną głośna komedya: „Safandały.“

Wiadomości artystyczne.

W powiecie Łęczyckiem bawią aż dwa towarzystwa dramatyczne, jedno p. Łetejki (czy nie Łobojki, p. r. a.) drugie p. Kasprzykowskiego. W skład ich wchodzą podobno utalentowani aktorzy.

Drugie przedstawienie amatorskie w Warszawie na dochód p. Piaseckiego przyniosło czystego dochodu 100 rubli.

Warszawskie ogródki już raczą publiczność tamtejszą artystyczną strawą. PP. Teksel i Grabiński rozpoczęli przedstawienia; pan Terenkoczy, który bawił w Kaliszu w tych dniach występuje z „Wielkiem bractwem“ Fredry. Przedstawienia teatralne p. Terenkoczego ograniczać się będą tylko na dramata i komedye.

Warszawska opera ma zamiar wznowić „Duch Wojewody“ Grossmana.

Francuzcy autorowie dramatyczni, jak się okazuje z rachunku tantiem wypłaconych Dumasowi za rok zeszły, są troszeczkę w lepszych warunkach niż nasi komedyo i dramatopisarze. Za dwa bowiem dzieła sceniczne „Cudzoziemkę“ i „Daniszewów“ dyrekcye różnych teatrów wypłaciły Dumasowi 136.000 franków.

Na wystawie Sztuk pięknych w Krakowie znajduje się portret p. Rychtera wykonany z całą dokładnością przez p. A. Grabowskiego. Prócz tego nadeszło w ostatnich czasach kilka innych obrazów.

TEATRA W POLSCE

przez **Estreichera.**

LWÓW.

(Ciąg dalszy).

Rok 1834 przyniósł dwie nowe sztuki. Dnia 8 stycznia grano dramat Zedlica w 2 aktach wierszem: „Zemsta niewolnika.“ W tej sztuce Smochowski tak się podobał, że go wywoływano po każdej sztuce. Były to lata wzrostu sławy Smochowskiego w miarę jak Benza dobrowolnie usuwał się z przodownictwa, zaniedbując dokładania pilności w kształceniu przyrodzonych nadzwyczajnych swoich zdolności.

Grano dwa akta Korzeniowskiego dramatu: „Piękność zgubą,“ tragedyą Karśnickiego: „Mega,“ dramat Skarbka: „Sumienie,“ komedyą Fredry: „Ciotunia.“

Dnia 17 i 19 lutego grano po raz pierwszy komedyę Fredry „Zemstę,“ którą z entuzyazmem przyjmowano.

Od jesieni 1832 r. do 15 kwietnia 1834 r. przez 24 miesięcy dano nowych sztuk 55, z tych oryginalnych 8, które pisali: Fredro, Korzeniowski, Skarbek, Karśnicki, Odyniec. Najwięcej powodzenia miały „Śluby Panieńskie“ dane 11 razy.

Na rok 1832 przypada nowych komedyj 12, komedyooper 2, oper 2, dramatów 7, z tych oryginalnych 8. Na rok 1833 komedyj 11, komedyooper 1, dramatów 12, z tych oryginalnych 2. Na pięć miesięcy r. 1834 nowych komedyj 4, komedyooper 1, dramatów 3, tragedyj 1, z tych oryginalnych sztuk 4.

Z tego zestawiania widno, że z upadaniem teatru lwowskiego, upadła tragicznej sztuki uprawa, skoro przez dwa lata zdobyto się zaledwie na jednę nową tragedyę.

O artystach i o grze ich nie da się nic nowego powiedzieć, prócz że gdy zazierała bieda, to nie było ochoty do szczerej pracy, gdy niedostawało funduszów, nie można było kusić się o wystawy, gdy nie było podniety, nie było zapału, gdy nie było sprężystej dyrekcyi nie mógł się ani repertoar odświeżać, ani personaż odmieniać, ani można było cele sztuki stawiać wyżej nad cele rzemiosła. A tu lata biegły. Pierwsze kochanki podstarzały się, naiwne niewiniątka zachodziły w lata i pełniły obowiązki matek, amantom siwy włos występował na czuprynę, gdy bohaterowie tracili metaliczność młodzieńczego głosu. Zawsze to była potężna falanga wyrobionych talentów, wypadało się jednak wzmocnić młodością i żywością talentów nowych, rokujących objęcie następstwa po mistrzach. Na tę odmianę, długo trzeba było oczekiwać.

Z tej liczby jednostajnie płynących lat biorę niektóre pod względem repertoaru, a najpierw od września 1834 r. do kwietnia 1835 r. w całorocznym kursie

Od dnia 3 września 1834 roku do końca t. r. grano po 1szy raz te sztuki: 1) „Dyplomatyk“ komedya w 2 akt., 2) „Jędruś z Jędrychowa“ w 3 akt., 3) „Garrik w Bristolu“ kom. w 3 akt. wierszem, 4) „Marya Róża“ czyli „Noc Bożego Narodzenia“ dramat w 3 aktach, — wszystkie tłumaczone.

Powtórzono oryginalne sztuki Fredry: 1) „Jowialski,“ 2) „Zrzędność i przekora,“ 3) „Nikt mnie nie zna,“ 4) „Zemsta.“ 5) „Damy i Huzary,“ 6) „Geldhab.“ Skarbka: 1) „Sumienie“ dramat w 3 akt. Kamińskiego: 1) „Krakowiacy,“ 2) „Skalmierzanki,“ Głównie więc i często grywano utwory Fredry, którego prace między r. 1830 a 1840 jako nowość czarująca, wysypywały się jedne za drugiemi, będąc najpierwej grywanemi we Lwowie.

Powtórzono te tłumaczenia: 1) „Gracz czyli dziecię stawione na kartę“ dramat w 5 akt., 2) „Haryadyn czarnobrody“ dram. w 5 akt., 3) „Małżeństwo nie według stanu“ kom. w 3 akt, 4) Szpak prorok“ kom-op. w 2 ak., 5) „Podróż z Berlina do Postdamu“ komed. w 2 akt., 6) „Uboga familia czyli nieszczęście przez nieszczęście“ dram. w 3 akt., 7) Dom sierót“ dram. w 2 akt., 8) „Indyk nadziany dukatami“ kom. w 1 akcie, 9) Dziewczęta pod bronią“ kom. w 1 akcie, 10) „Piekło domowe czyli Antykwaryusz“ (Goldoniego), 11) „Kasztelanic na prędce“ kom w 1 akcie, 12) „Dwaj bracia Forster czyli osobliwsza kobieta“ dram. w 5 obr., 13) „Intryga przed ślubem“ kom. w 3 akt. 14) Los na Nadziejówce“ kom w 1 akcie, 5) „Zbójcy“ (Szyllera), 16) „Wilia Nowego roku“ kom. w 1 akcie, 17) „Żona dwóch mężów“ dram. w 3 akt., 18) Ignez de Castro“ trag., 19) „Precyoza“ dram. w 4 akt i t. d.

Niewiele więc sztuk lepszej wartości napotykamy pomijając to, że mało było oryginalnych, widzimy między tłumaczonemi, sztuki już stare, osłuchane, jeszcze z epoki Bogusławskiego („Antykwaryusz, Haryadyn“) lub komedye chwilowej wartości. Tragedye zaczęły schodzić ze sceny, ale jeszcze zawadziły się tu i owdzie, między tłumaczeniami wymienionemi znajduje się ledwie kilka sztuk rzetelnej wartości jak np.: „Zbójcy,“ „Inez de Castro,“ „Precyoza,“ „Gracz,“ chociaż te już od dawnych lat na scenie lwowskiej ukazywać się zwykły.

Od stycznia 1835 r. do końca kwietnia t r te grane były dzieła po pierwszy raz: 1) „Maryanna“ dram. w 5 akt., 2) „Matka i córka“ dram. w 5 akt., 3) „Dwóch Karolów“ przez Karśnickiego komedya, 4) „Pani Mecenasowa czyli sprawa rozwodowa“ kom. w 3 akt., 5) „Mąż wdowy“ kom. w 1 ak.

W tym roku równie jak i w przyszłym oprócz wymienionej sztuki orzginalnej Karśnickiego Hr Ant., repertoar zażywiał się niedawno grywanemi komedyami Fredry, jako też dawnemi Kamińskiego.

Fredry mianowicie grano: 1) „Ciotunia,“ 2) „Śluby panieńskie,“ 3) „Cudzoziemszczyzna,“ 4) „Gwałtu! co się dzieje.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny *Anastazy Mastalski*. W drukarni „CZASU“ w Krakowie. Rządca drukarni *Józef Łakociński*.

Nr. porządkowy 127.

TEATR KRAKOWSKI.

We Czwartek dnia 1 Czerwca 1876 r.

Dziesiąty i ostatni gościnny występ

JÓZEFA RYCHTERA

Dramat w 4 aktach, przez wicehrabię Henryka Bornier, przełożył dla sceny krakowskiej L. Siemieński:

CÓRKA ROLANDA

OSOBY:

Cesarz Karol Wielki	Pan Szymański.
Gerald, syn hrabiego Amaury	Pan Sobiesław.
Hrabia Amaury	**Pan Rychter.**
Ragenhardt, jeniec saxoński	Pan Jankowski.
Książę Nayme	Pan Feliksiewicz.
Radbert, mnich	Pan Glikson.
Abderraman, rycerz saraceński	Pan Galasiewicz.
Ryszard, stary koniuszy Rolanda	Pan Sikorski.
Geoffroy (panowie z dworu Karola Wielkiego)	Pan Roman.
Hardré (panowie z dworu Karola Wielkiego)	Pan Lidke.
Berta, siostrzenica Cesarza	Pani Hoffmann.
Teobald, paź	Panna Ficzkowska.
Pierwsza dama	Pani Siedlecka.
Druga dama	P. Kwiatkowska.
Trzecia dama	P. Krasnopolska.
Czwarta dama	Panna Bulat.
I rycerze	Pan Bogucki.
II rycerze	Pan Ładnowski.
III rycerze	Pan Bąkowski.
IV rycerze	Pan Słonarski.
V rycerze	Pan Kwakiewicz.
VI rycerze	Pan Korczak.
VII rycerze	Pan Wojciechowski.
I giermkowie	Pan Recki.
II giermkowie	Pan Antoni.
III giermkowie	Pan Morys.
IV giermkowie	Pan Waleryan.

Rzecz dzieje się w roku 813-814.

Maurowie — Rycerze — Pachołki — Lud.

Cena miejsc zwyczajna. — Początek o godzinie wpół do ósmej.